

Lühiülevaade 2021. aasta valla eelarvest

Vald kinnitas oma prioriteetid 2021. aastaks [eelarvestrateegias 2021–2024](#), mis võeti vastu 2020. aasta oktoobris. 2021. aasta eelarve eelnõu koostamisel lähtuti, et majanduskulude üldine tase on samal tasemel 2020. aastaga. Palgafondi kasv üldjuhul 0% ja tulumaksu kasv 1%.

2021.aastaks on valla prioriteetideks:

- Pääkeseelektrijaamad lasteaia, põhikooli ja spordihoone/noortekeskuse tarbeks
- Reoveepuhasti ümberehitus
- Liiva katlamaja ümberehitus
- Muhu Muuseumi parkla laiendamine
- Investeeringud teedesse ja Liiva keskuseala ehitusega jätkamine
- Lasteaia jalgteede uuendamine ja inventariruumi remont
- Koolimaja tuleohutusnõuetega vastavusse viimine ja vaheosa lammutus
- Spordihoone pesu- ja rietusruumide parendused

• Jätkusuutlik eelarvepositsioon ning konservatiivne eelarvepoliitika – kõik eelarvepoliitilised otsused langetatakse eelarvestrateegia koostamise käigus ning arvestatakse kõikide rahastamisallikatega. Laenukoormus hoitakse allpool seadusega lubatud piire ning põhitegevuse tulem katab laenu tagasimakse ja teenindamisega seotud kulud ning võimaldab ka lisainvesteeringuid.

Põhitegevuse tulud¹

2021. aasta eelarves on planeeritud tulud 2 963 116 eurot. See on -215 583 eurot ehk -6,78% vähem kui 2020. aasta tegelik täitmine.

- Eelarve tuludest 2 012 477 eurot moodustavad maksud, sh tulumaks 1 925 977 eurot, mis moodustab eelarve tuludest 65% (võrreldes eelmise aastaga suureneb +1%)² ja maamaks.
- Kaupade ja teenuste müügist kogutakse eelarvesse 7% ehk 209 544 eurot. Laekumise vähenemist mõjutab eelkõige muuseumi ja kultuuriürituste tulude vähenemine, samuti põhikooli väljapoole müüdüd teenuste kahanemine.
- Saadud toetused moodustavad eelarve tuludest 24,8%, ulatudes 736 495 euroni (-7,5%).
- Muud tulud (keskkonnatasud jms) moodustavad eelarve tuludest 0,15% ehk 4 600 eurot (+17%)

Põhitegevuse kulud³

2021. aasta eelarves on planeeritud põhitegevuse kulud 2 715 778 eurot. See on 239 585 eurot ehk +9,7% enam kui 2020. aasta tegelik täitmine.

Põhitegevuse kulud jaotuvad üheksa erineva valdkonna vahel, mis omakorda jagunevad majandusliku sisu alusel kaheks: majandamis- ja tööjõukulud.

Põhitegevuse kulud jaotuvad järgmiselt:

- Üldiste valitsemissektori teenused

¹ maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused, muud tegevustulud

² sellist tähistust, võrdlemaks 2021. aasta eelarvet 2020. aasta täitmisega kasutatakse dokumendis läbivalt

³ antavad toetused, muud tegevuskulud

Muhu valla 2021 eelarve lühiülevaade

Kulude eelarve on kokku 463 009 eurot ja see moodustab kogu põhitegevuse kulude eelarvest 17,0%. Eelarve suureneb võrreldes 2020.aasta tegeliku täitmisega +17,2%. Suurenemine on seotud asjaoluga, et 2021 on KOV valimised ja vallavalitsuse palgafondis on väike tõus seoses IT spetsialisti töötasu suurenemisega. Lisaks vallavanema ning vallavalitsuse töötajate käsutuses oleva sõiduauto liisingusse võtmise kulud.

- **Avalik kord**

Kulude eelarve kokku on 37 834 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 1,4%.

- **Majandus**

Kulude eelarve kokku 251 260 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 9,3%. Eelarve väheneb võrreldes 2020.aasta tegeliku täitmisega -23,8%. Vähenemine on tingitud Koguva karjääri majanduskulude vähenemisega summas 30 000 eurot. Üldmajanduslike arendusprojektide tegevusalale lisatakse 13 680 eurot kiire interneti rajamiseks valla hallatavate asutuste ja vallamaja tarbeks.

- **Keskkonnakaitse**

Kulude eelarve kokku 166 458 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 6,1%. Eelarve suureneb võrreldes 2020.aasta tegeliku täitmisega 55%. Suurenemine on seotud jäätmemajanduse korraldamise ja Piiri Kiku lammutamise kuludega summas 17 640 eurot ning Linnuse maalinna heakorratöödega summas 7 100 eurot. Nimetatud kuludele saadakse ka tegevustoetusi vastavalt KIKist 15 876 eurot ja Muinsuskaitseametilt 5 149 eurot.

- **Elamu-ja kommunaalmajandus**

Kulude eelarve kokku 65 238 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 2,4%. Eelarve väheneb võrreldes 2020.aasta tegeliku täitmisega -11,8%. Vähenemine on seotud muu kommunaalmajandusele lisaeelarvega eraldatud kulude osas. Sinilinnu korterelamu 2020.a tegelikud majanduskulud suurenesid võrreldes 2020 esialgse eelarvega 2015 eurot.

- **Tervishoid**

Kulude eelarve 500 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 0,02%.

- **Vaba aeg ja kultuur**

Kulude eelarve kokku 302 941 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 11,2%. Eelarve suureneb võrreldes 2020.aasta tegeliku täitmisega +9,3. Tegemist ei ole eelarve suurenemisega, vaid 2020.aastal ei saanud kultuuri valdkond täide viia oma tegevusi seoses pandeemiaga.

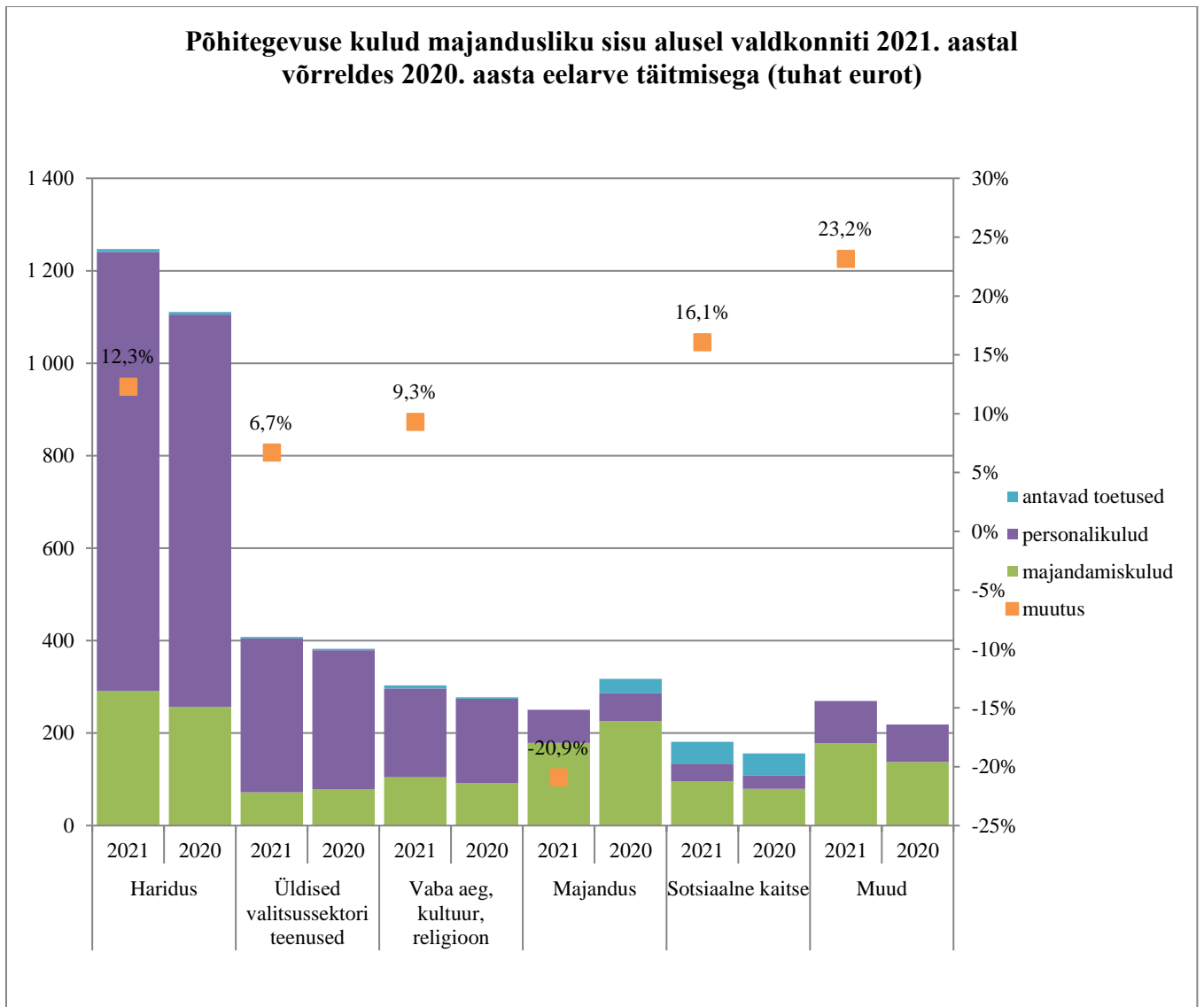
- **Haridus**

Kulude eelarve kokku 1 247 229 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 45,9%. Eelarve suureneb võrreldes 2020 aasta tegeliku täitmisega +12,2%. Siin kajastuvad lasteaia ja põhikooli personali töötasud, kulud koolitranspordile ja koolitoidule ning teistelt omavalitsustelt haridusteenuse ostmise kulud. Kasv on tingitud kahe lasteaia õpetaja kõrgema astme palgamäärast, lasteaia sotsiaalpedagoogi ametikoha aastaringsest täitmisest ja põhikooli riigipoolse toetusfondi eraldise suurenemisest. Ka hariduse valdkond ei saanud pandeemia tõttu oma plaanitud tegevusi ellu viia, mistõttu 2020 aasta tegelik täitmine on väiksem kui plaanitud eelarve.

- **Sotsiaalne kaitse**

Kulude eelarve kokku 181 309 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 6,7%. Eelarve suureneb võrreldes 2020.aasta tegeliku täitmisega +16,5%. Suurenemine on seotud koduhooldustöötaja uue auto liisingusse võtmisega, samuti suurenevad asenduskoduteenusega seotud kulud. Tegevusalal muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse sisalduvad kodukohandusprogrammi tegevuskulud summas 4 338 eurot.

Põhitegevuse kulud asutuste kaupa 2021. aastal võrreldes 2020. aasta tegeliku täitmisega (tuhat eurot)

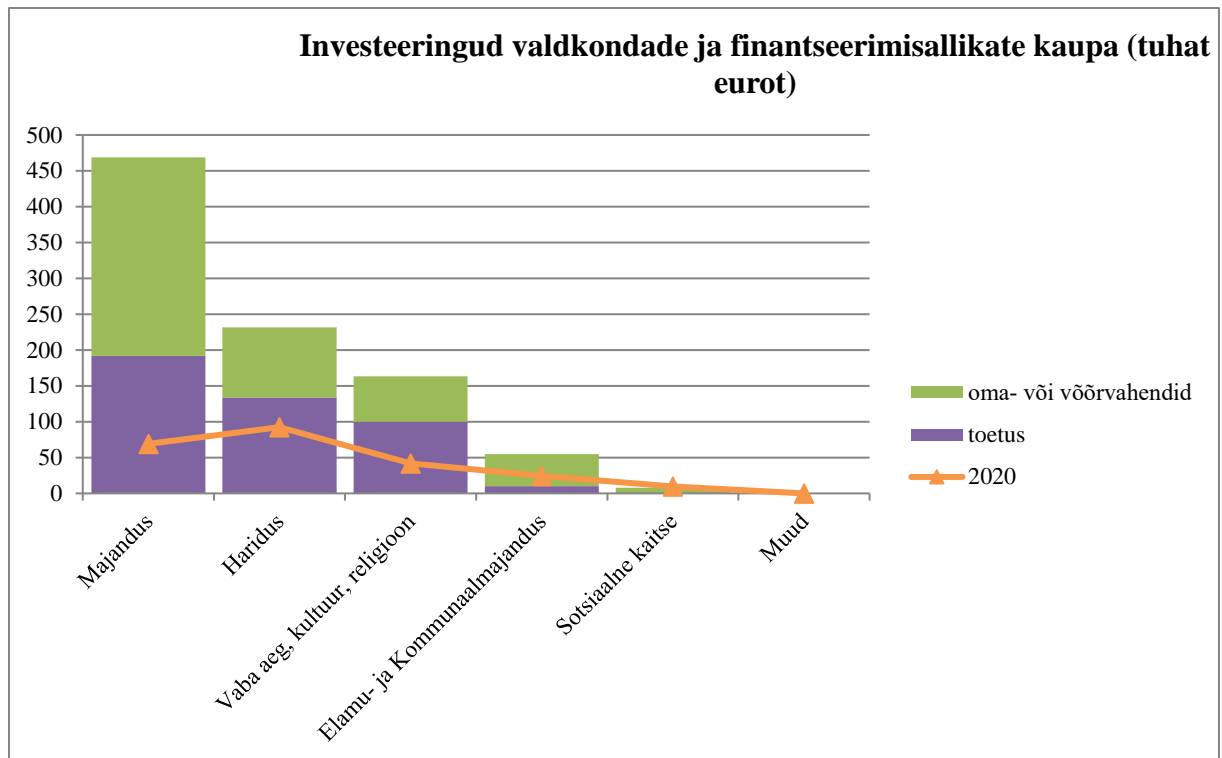

Investeeringustegevus

2021. aasta eelarves on planeeritud investeeringustegevusteks -535 638 eurot, mis on 289 420 eurot ehk 117,5% rohkem kui 2020. aasta tegelik täitmine. Suurenemine on tingitud mitmete suurte investeeringuobjektidega, ka covid 19 investeeringute toetustega.

Investeeringud koosnevad:

- **Põhivara soetused** 926 582 eurot;
  - Suurimad investeeringuobjektid on:
    - Liiva katlamaja ümberehitus 383 604 eurot;
    - Muhu Põhikooli investeeringukulud: tuleohutus, vestibüül 93 806 eurot;
    - Muhu Põhikooli vaheosa lammutus ja fassaaditööd 30 000 eurot;
    - Päikesepaneelid (lasteaed, kool ja spordihoone) 48 672 eurot;
    - Muhu Lasteaia jalgteed ja inventariruum 14 000 eurot;
    - Spordihoone projekteerimine 25 000 eurot; pesu-ja rietusruumide parendused 20 000 eurot;
    - Valla teede investeeringud 85 000 eurot;
    - Muuseumi parkla ehitus 153 000 eurot ja museaalid 2 000 eurot;
    - Hellamaa Külakeskuse projekteerimine 8 500 eurot;
    - Liiva keskuse investeeringud 55 000 eurot;
    - Hellamaa Kruusiaugu sotsiaalkorteri remont 8 000 eurot.
- **Põhivara müük** 20 000 eurot;
- **Põhivara sihtfinantseerimiseks saadavad toetused** 640 802 eurot;
- **Põhivara soetuseks antavad toetused** -234 263 eurot; sh reoveepuhasti ümberehituseks Kuressaare Veevärk AS-le -196 263 eurot ja hajaasustuse toetused -38 000 eurot;
- **Osaluste soetused** -24 000 eurot;
- **Intressikulud** -11 625 eurot;
- **Intressitulud** 30 eurot.

Käesoleval aastal on valla **omafinantseerimisvõime** ehk põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe **247 338 eurot** ehk 8,3% põhitegevuse tuludest, millest tasutakse laenu põhiosa tagasimaksed 166 285 eurot, laenu intressikulud 11 625 eurot ning rahastatakse käimasolevaid investeeringuid. Eesmärk on seda taset hoida ka järgnevatel aastatel, et säilitada investeerimisvõimekus.

Põhivara müügist saadav 20 000 eurot suunatakse investeeringuteks.

Likviidsete varade maht väheneb -154 585 euro võrra, ulatudes 2021 aasta lõpuks **503 260 euroni**. Eesmärk on seda taset hoida ka järgnevatel aastatel, et säilitada maksevõime.

Netovõlakoormus (kohustused miinus likviidsed varad) on 2021. aasta lõpuks 25% põhitegevuse tuludest ehk 740 779 eurot.

Reservfond on 55 000 eurot.